پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه
شاعر : سعدالدین شپون
خپرونکی: دآزادافغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)
دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ع (نوامبر)
دچاپ ځای:
خطاط : نورالدین هنریار
تیراژ : زر ټوکه
ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته تہ چي مړ يني
يې زه او "خالص" نيمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
١ -	سریزه	٥
٢ -	لوبه	٩
٣ -	زه د شپې له تاریکۍ سره ...	١٠
٤ -	د افغانانو غبرګ روسانو ته	١٣
٥ -	د هجرت لومړۍ هفته	١٦
٦ -	د زمانې پیر	٢٠
٧ -	جنګ او ننګ	٢٢
٨ -	د رقدمه هیروئ	٢٤
٩ -	د پېرۍ چیلنج	٢٨
١٠ -	د هجرت شپږم کال	٣٠
١١ -	ماشومتوب	٣٢
١٢ -	شیطان	٣٥
١٣ -	د وطن له ورېځو سره خواله	٣٨
١٤ -	د روسي عسکرو د وتلو ورځ	٤٣
١٥ -	د مجاهد بې وفا یار	٤٥
١٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤٨
١٧ -	ګاونډي ته	٥١
١٨ -	د خوشحال په لاره	٥٤
١٩ -	د پنجرې پړانګ	٥٨
٢٠ -	سیند ته	٦٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
٢١-	د ناهید د شهادت په کالیزه	٦٢
٢٢-	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
٢٣-	د آزادۍ تلوسه	٦٦
٢٤-	خپلې ژبې ته	٦٨
٢٥-	ویر	٧٠
٢٦-	د یېرې د ستنېدو . .	٧٣
٢٧-	وښیه	٧٥
٢٨-	خپلواکي	٧٧
٢٩-	زمحبوبا	٧٩
٣٠-	د بدخشان مهاجر	٨٠
٣١-	د شپې تنهایي	٨٢
٣٢-	د مجروح یاد	٨٤
٣٣-	همزولی شاعرته	٨٥
٣٤-	له قلم سره خواله	٨٨
٣٥-	پردیتوب	٩١
٣٦-	عبدالحق همایون مجاهدته	٩٣
٣٧-	جفا	٩٥
٣٨-	د مور یاد	٩٧
٣٩-	د مهاجر خوب	١٠١
٤٠-	ترانه	١٠٤
٤١-	له خپل ځان سره زاراو نیاز پای	١٠٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

سریزه

قسمت راته په تهنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالی په اول سرکې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانګې د ارولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یو حد ولري چې د ریښتونی تجربې سره سمې وخوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې او ښکلې به وچې کړمه او وړتیه وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره کاله او دیتیما نوکانې مه کوه چې په اېله شي پرهنګ په ژړا وي. ماوې همزولو لیکوالو ته به ښوارتې کوم چې زیاتې دې دغره د څوکو، د ګودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه ایده یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داؤد د کودتا او وروسته بیا د کمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمګړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې سندرې ته دوام ورکوم، مګر د غولسو کړاو جنو کالو که زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسوخو دېوالونه یې پا خه کړل او زما ـــ پیښ بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شړ وند ته نږغ کتلی شوای او کلیشه یې نه ترې جوړولی هیڅکله به یې د شعر ملـــوني د شعار په لوری نه وی خوشی کړي او د کښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مېنېې په زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار کوچر به زموږ د ادب ځلاند اتل نه وای ګرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت د تیرولسو کالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د کوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتوني عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د ـ شهیدانو شمیر، دغرونو او ډاګونو لارې ګودرې، د مجاهدینو د ډلو خپل منځی اړیکی، د مهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي اداني تولې په احصاییې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږېږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان دواده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندی وربږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو دژوند په باب لیکلي او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولي او ګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي څلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یوڅه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته راخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی "خوب ویم عالمه" هم زما رښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړ ترلړه په میاشت کې یو ځل ویم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګیرنې په کې نشته. مګر زما انګیرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پر بېړه چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادی او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم هغه اعنعنه وروزي او هغه
سبکٌ په پښتو ادب کې رواج شي .

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه یې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو یا مرګ دی یا مو سوبه ده

یا به شین خال د سره ښامار له دارو بیچ کړمه
یا مې په سرو وینو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ویرجینیا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تیارې سره آشنا یم

زه د شپې له تیارې سره آشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړوو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې توییږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي ټی دو شپېته ټانکونه
په کوچار چې یې ټول غراو کړو ښوري
چې په کلي راشپوه شي مېندې رېږدي
ماشومان زېږون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما ښکل کړي د قرآن سپېڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړه په ممانې

زه د هو مستو باڼډو ژوندی شاهد یم
اتڼونو بې چې ځمکې لړزولې
اوس د تښتو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات مات، ګروې شلېدلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلی دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ شرانې بولمه سور اور یم

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر ژباړه

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم او څار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غږه ستا راتګ ته ناست یو
موږ به پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خېل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازميېلي دي

ته د ما شينونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرګوره نه وينم
(چې)
کانې دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوې

ته که زما سرغوړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې يوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربړ وايم دا په دې چې مې سرلوړ دی
ټوله روسيه که ټيټې داوکړې هم وړيا ده

دا سرغوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کوليو له ږلې نه ستړګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداره ووينې
سترګې مې يوځلې ستا د وينو دارې ووينې
ستا د غيرت، مسافرې سلګۍ چې واورمه
ستا د ناموس د ننګ، ناموادي کوکارې ووينې

دا ښکلي وطن دد ښمنانو هسې پېژني
تورو مې سر پېژني، ګولۍ مې ټټر پېژني
دې ښکلو د روکې مې پردي ته ژوند حرام دی
بوټي مې سپر پېژني او کاڼي سنګر پېژني

نو،

راشه په تلوار چې د خلاصون لارې ترلې دي
دې تربې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

په دیوال نرۍ اوبه کوز رابهیږي
اوري شړکنده د بام په سر باران

د څادر لاندې مې لور غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د دغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګڼل کېږم
داسې هم وه چې په سر و به دې تللم

ماد مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

«په بچو مې يو ښامار د هر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له»

زېرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو ستو کو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبـونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پارو پرې اثر کاندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـــي
په ببوزې يې لکه وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وينو لوی رودونه

نه د خدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کوربته کیسه واورو
د بې کوره مساپرو شنو توتیانو

د کابل خوږه میوه مې پېژنو نه ده
په ناولو نابللو شورویانو

د سالنګ سړې اوبه مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځئ چې په وړو کاڼو یې ولو[1]
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکاڼو

د بې وزلو تکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به داخوني ښامار په کاڼو پټ کړو   یا به ورانه کړو درستې نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

[1] ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زمانې پير

يو وخت د سولې وي بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستې خندا بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د کلو محشر   سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې   وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا   د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي   د رباب ترنګ شي

چې زړه خوږېږي ستړکې   شي دانارو داني
چې زړه نشه وي ستړکې   پیالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وخوږېږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شــــي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مسلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

١٩٨٢
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هیروی!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

"له دغه نظم نه داسې انګیرل کیږي چې ګوندی شوروي اتحاد به د نورو هیوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبـــي وي. حال دا چې د امریکا پرخلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې"

درقد د پنځ (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون وي
خو زما دا خبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې او به درنه رالاندې نه کړي

د « پنج » او بوکې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرى نساماره پېژنم

لا مار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یې
هر څوک له ګڼو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې خواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځنا ورستوکې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
دکونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړۍ سیند ونه
لکه بارشوي اوښان وېرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په سمڅوکې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تاپو
دحوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته ليرې د سيند ونوغيږ کې
يو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږ ونه د پېړۍ
بیا زلمو راوا خیستل ټوپک اوګــرد نۍ

بیا ځجوني د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز راوریږي په ملن ملن بڼ لــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرګه نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژړه

بیا دښمن راغلی په دې مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مور پې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب او ر
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانګ مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردۍ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خيال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېـمه سل ځلې که او ښکې په سـتـنه راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکومانۍ جوړې کړي
ټولې ورژيږي چې د غم يوه چپـه راشـــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بېچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم یو وختی ماشوم وم   ببرسر کنډاس غاښونه
سره غومبوری چاودي تلي   مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه هره څانګه زما تال و
چې آلو به سره بخن شول په هر باغ کې زما مال و

ما په توري تروږمۍ کې تورانځور شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای و یوه پښه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ و نه پرې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې ټول وجود اغزو څېرلی
مخ په څانګه شوک شوکاري سر په تېره لګېدلی

پرېوتل وېده کېدل وو نه په ځان نه په جهان و
نه په درد د ستوماني و نه په ځمکه نه آسمان و

اوس سپېڅلې مېزته ناست یم ښه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی پرې یې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کړنې لیکم نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټوله ویده دي زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلېدلی کټ ګکیه   نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټول ویده دي   او زما سترګې نه پټېږي

ای شلېدلی کټ ګکیه
ای شلېدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک ئې دغه څوک ئې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نور مې پرېږده ، ما غریب مه ځوروه
سیوری خو مې نه ئې ، زه په دغه بڼه نه یم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیار کوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړې ستومانه د کتابکې دپاسه پرېوځم
خوب مې په شپېبو شپېبو له ځانه هېروي
سبا چې خوب وېده شم ستا وېرژلې ځېره وينم
بس دغه ليدن دى په ما شپه سباکوي

چا ته ويلى نه شم چې يو سيورى راپسې دى
ته مې هم تېوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګى مې له کوګل نه راوباسي
تش جام ورته نيسي او يو رنګ يې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې د مظلومو سينه کې څېرې کوې
زه ورته بنايسته پښتنې ګنډ په مرۍ کې کړم
ته يې د لذت له پاره ببېر ته ورشلوې

شپه چې سبا نه پخه شي، تاريکې شي، چوپيايي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پېيم
زه وايي شپنه هغه غمونه دي او س نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای
لاس په ږیره راکاږم اوس ورپسې ږدوم
ځکه شم دېواله ته په هینداره کې ځان ګورم
ځان نه وینم تا وینم هینداره ماتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن له وريځو سره خواله

يه وريځو وريځو د وطن وريځـــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درځـــېږم
ما ته ځای راکړئ په پسته غـــېږ کې
يوسور خاټول يم سباشپه رېـــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځولن په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلیږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سروبڼ وو ساندې غږیږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سرراچګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې دوطن وریځې
د تاله مستې بریښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سورانګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس ونږي دا په زړه سوي
دادرته لو دا د ویشتلو
نګیروي خواوري که نورڅه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې غمګې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خانتول یم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تا وورولې د ژوند اوبه وې
موږه د اوښکو سیلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هتکړې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږه کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلــوپرخـې خورې کړو
خو په اغزیو به ژوند حــرام وي
ګلان به پایې اغــزي به رېــږي
د دوی برچې به د دوی په ځــان وي

موږ به د دښتې خاتول بیا سور کړو
خو په زړګي کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغوکې به تورکاغ نه وي

بیا راکوزېږم د مځکې سـر ته
داخپل تماتوبی ډېر راته ګران دی
څوک چې له مځکې نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډېر سرګــردان دی

مځکه د مینې پاکه زانګو ده
ژوندون په مځکه یولوی نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خلک
ژوندون ترهربل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو مځکو کې پایي
د وطن خوند ته هېڅ پایان نه شته

١٩٧٥
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تلو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کېږي
دوه ستر کې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کېږي
دې شاهکار ته حیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وچلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خرڅا دري افغان تول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي دلبنن څني کوکا ري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی

حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا

څنګه چې لوی درمن ته وړوکې سپرغۍ بس ده

هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا

مه ستا په دستر وقدرتونو توره مات ته

نه سوځې د حق سترګې له تالندې بریښنا

حق په دنګو غرونو خپرولې خپلې لارې

ته په موږ نالوستو، شړې پوښو غولېدلی وې

ته زموږ خوارې او ساده کې دېر تېر ایستلی وې

تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توږ دې نه لیده

سپور وې د غرور په ټانک کې نو له عقله پلی وې

ستا د ایماندار وا و خپلو اکو سره سر نه و

ته په سوله یېز و مظلوما نو بنه غښتلی وې

چا نه وې څېرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا

۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شوبلې راغلي
د زړه کلي ورانوي
کږې وروځې نرۍ ملا دې
پښتانه روسانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو در نه پناه شم
دخپل زړه ستړو اخفا کړم
ستا ظالمې غبرګې را شي
سمه غر روښانوي

يو ورک نومې کليوال وم
يو تش لاسې مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګرځوي

زما د زړه په توره بوره
ستا بڼکې کړې ګوزاروونه
که همت راته ستمګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې ګرلي
تا ظالمې پټ ماينونه
رب دې دا سې ستر کې را کړي
چې پټ ماين عيانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا یې مــــې
هتول وجود کنډو کپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا ودانــــوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچي دسيند په غاره

نسيم د سيند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نيل رنګه جامې
بيا يې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
ترزنګانه يې راخوره کړي بيا يې ونغاړي
زه ورته جګ په ګاره ناست يم او موجونه ګورم
او تا ته وايم داسرې دااميدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هیداره
نه په سرېل، نه په پښو بند نه یو لو پشت نیمګړي
زه په دې ځغاسته او تو پوکې داستانونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو ربـــه
زه خبرنه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

یوه آرزووه چې به تل راسره مله ګرځیدې وه
تته، بجهوله چې احساس به شوه، بیان به نه شوه
او س چې کوچه هغه زما دزړه پردې راسپړي
کله ښښنیزي کله تول ځان په سنګرو وهي
زه یې داوسنګو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم داسرو دامیدونو ربـــه
زه خبرنه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

د بتوسیل وربانډې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي دناستې له پاره
خوځکني شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
داسې شرنګېږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کوم یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو کړه
بیا چې لاهو شې لامبو وهه کرار پر یو ځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خو بو نه ګورم
او تا ته وایم دا سرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هرځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې و نه چلاوه
د کوکچې یو څاڅکی او یه به په لالوورنه کړم
لالونه کانی دې پراته، کوکچه په مخ بهیږي
زه یې د هر څاڅکي په مینځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد - بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه داخواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته يې له نورونه پناه دروړه
بې د تا له غيري وايه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اله اوښکو ډکې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه ونغاړه
د بهرعمر تاریخ او خدائ وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر ونیسې
نور یې لاس تړغاړې مخ په هسکه وي
ته یې د کوڅیو له سرو نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې ویښم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چا ویل چې حق د زورورو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو ودې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانـــو دود
موږ ه پښتنو پوره ساتــلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه مو شهرت هره خوا تللی دی

دا شکلی موجود چې تا ته کور کوي
دا ستا اندیوال دی، ستا مریی نه دی
تل یې خولګکی په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا د لوبو شی نه دی

جګو د پوالونو کې دې بنده کړه
بیا دې سپین کفن ور باندې خپور کړه
ژړېنده ژوندی دې هدیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هدیرې کور کړه

ته که په ایوب باندې میوند کښتې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نور سنګرونه به لا وکښتې
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

وروښوشروند به په دنیا نه وي مدام
تول به دروموني کهیځ سبا ماښام

مرګي حق دی رغیدن موورنه نه شته
یا په تخت، یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا بې پښتنې لاندې پراته زنې ترپلي
یا شهید په کربلا کې قتلِ عام

د چا نوم په خائینانو کې یادېږي
د ملنډو، د ښېراشي د دشنام

د چا قبر په رنګینو جنډو ځګ وي
په زیارت پسې یې ګلی ترې لام

مرګ ی حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل تن تر غلبیل کړي
د شپانه ورته سرټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ښکیالومې کړه سلام

وایه ستا سوله مېړاني نه لوګی شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتار جوړ کړ
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه خښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو بیر سرو نیرې ښکل کړه
ور تسلیم کړه دیو خوار شپونکی پیغام

داچې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږي صبح وشام

د وطن واړه زړه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کندهاره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره دغوې دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېر نه وځي
دا وطن دی دخالق دپېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړو بې او دسه مه اخلئ ګام

دا پښتې پېلې ختاپوش ټول اتلان دي
په شلېدلی خت يې مه غولېږئ پام !

که يې نر دی که يې ښځه بچا هد دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دي او س زموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړو چټ مال يې ليلام

«څو وانخلي له غليمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام»

۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بره کې سترګې بره کې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بره کې بره کې ګرچاپېر

یو ورو کې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیونی خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په يولوى ځنګله کې وليد
چې راوېښ شومه پنجره وه، د سيل بينو ويهير

هر بازو مې د زورکان دى، هره پله مې انرژي ده
په وره پنجره کې ګير يم، څه خطا کوم مې تقصير

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

سیند ته

که لاس دروړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهیږې

که خوله دروړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوییږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغږونه دي د هر قدم او څار دي
تا ته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ ه هم په هسکه غږه ستا راتګ ته ناست یو
موږ نه بنه پوهیږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شيبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هو ډونه او لوظونه ازميلي دي

ته د ماشينو نو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هر کوره نه وينم
(چې)
کانې دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربېړ وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټېرې داو کړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو ټم کېدای نه شي
زموږ د ګوليو له بلې نه ستړګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ او بدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نړېږي او به کوز رابهېږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

دښادر لاندې مې لوړ غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړه له ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېړتون باندې ځملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنډل کېږم
داسې هم وه چې په سر وبه دې تللم

ماد مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچومې یو ښامار ده پر زور ور دی
هیڅ علاج یې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېرې دارې یې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو یې بهېږي لعنتـــونه

له دنیا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنیادم باندې روبـونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پارو پرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزې یې لګي وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده خبره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وینو لوی رودونه

نه دخدای په محکمه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلويو غرو کوربته کيسه هاورو
دبې کوره مسا پروشنو توتيانو

د کابل خوږه ميوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شوروپانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوربږي
د ماسکو په کرغېړنو تېپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کيږي
زه راغلی يم جرګې ته د مارغانو

بټول راځي چې په ورو کانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ايساريږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجيرانو

يا به دا خوني ښامار په کانو پټ کړو يا به ورانه کړو د درستې نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستي خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر — سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې — وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا — د شپیلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي — د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوریږي سترګې — شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې — پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوریږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلوزلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخوښیدو پاکې لمن ته
دشهوت لاس وړې دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هیروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هیوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبسي وي.

حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هماغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج» اوبو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دې درقد له پاره
دا پنځه سرې نښامارزه پېژنم

لامازدیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیایي
هرڅوک له کمو ځنګلو لارچپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کیږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسیږي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځناورستر ګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شپېه په شپېه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوانه خوږې سیند ونه
لکه بار شوي اوښان وېرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړیا
خو د درقد فضا څه بل شان ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړي یمه
یو له نظره غورځېدلی تا پو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما داخبره مه هېروئ
چې هلته ليرې د سيند ونو غيږ کې
يو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې او به درنه رالاندې نه کړي

۱۹٦٣
ددرقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرې چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېرې
بیا زلمو را وا خیستل ټوپک او ګرځنې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز را وربږي په لمن لمن بڼ لې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکاريږي
شينکی اسمان وي او رانه ستوري
شولې چې توري شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وږی شمال ته نسوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرميږي، دا درته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرځا باندې کشمیر دی
خوږموږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې مېندې، کونډې شوې ښځې
خوځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وبه خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وير بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبه خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله برنډې سترګې سره لاسونه
غوړې توري څڼې لکه سوی درمندونه

تمبک یې په تیارې کې پړکېده لکه برېښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده تالونه

مستې روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکږې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهیږي غاړې تر غاړې
د کوچ اوښانو، کږې کړې غاړې
له ایلبندونو، کوز راشیوه شول
هې کډې لاړې، هې کډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچانۍ ولېښې خوزره يې پرېښود
د زړګي غوټه يې خلاصه نه شوه
ځان ته يې ډېرې تسلۍ ورکړې
خو يې يوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلې اوروونه
د چټو پېغلو سپين مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پېرزو کړي
مونږ خو يې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهايي

بیچیان ویده ښه دی　　　برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مي　　　د زړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی — چې په تهوپو راځي
ورځ لا یو څه سوځېږي — غم مې په شپو راځي

دتورو زلفو داستان — رانه د تور ښامار شي
دخیالي سترګو بیان — رانه د سره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بیره کوم
خودی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح ياد

اوښکي د بڼو څوکو ته راغلي لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سيلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کي هم له شګو سره لوبي کړي
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بيا نسکور شي

ويرجينيا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس — د تمدن د قافلې زنځیر

ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي — د هند وکش د آسمانونو کجیر

ستا د وزرلاندې خوندي د بشر — لکه تکیه وي مریدان چې په پیر

هو ته شاعرې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې دچا دلاس رانجه خوړلي   دهغه غږ دتا له سړتوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري   داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي   ستاله قلمه ورته آخ وځي
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

ته سېلابونو ته وياڵې جوړوې   ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري   په يوه اوښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهار له چا نه وي پوره   هغه احساس ته ته بيان ورکوې
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنياګۍ جوړه   چا ته نسمار چا ته دلاس امسا
چا ته ډيوه چا ته په زړه کې چاړه   چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دړک زړه دتنهاکو دارو   په چا دوزخ نه رالوېدلې بلا
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسبا زېرى   شوګيره خلک يې له تا غواړي
ټوله دنيا چې ورته سور اور شي   دزماني يتيم په تا ژاړي
چې ځناور به نړيوال ورا شي   اى قلم واله اول تا داړي
هو ته شاعر يې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې ته چې خندا کوې دنیا خاندي

ته نو چې خاندې ریښتیني خانده که نه تاریخ به بیا په تا خاندي

د تا د هرې اوښکه کې په اشر یو زړ ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼۍ چې تا خوشحال نه کړه په رژولو یې قلم چلوه

چې لا تراوسه ایسار شوي نه وي ته په مستۍ وربانديې دم چلوه

چې بشري لوېي په مخکه وهي هسې بامونو باندي بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مي بيا کوي خوږي شوي
په کونګي خوله مي بيا جوړي ترانې شوي

په مړژواندي تن کي بيا سا راغــــړېږي
بيا را يادې لس کلني خاطري شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې ځانګو دارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې ورو ورو ولمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه کلبڼ ریبنې ترې تسمې شوې

عقل داویلې خو زړه په بله سر و
د دې دوو ترمینځ مې خوږنې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خو زړه لکه دغر و
زړه مستې کړې چې په عقل زلزلې شوې

که دروس هاتي هرلورې ته یرغل وړه
سمه غر که د کړو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګورې خره کې افغان لاشته دی
د زړګي وینې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ډک له بورو ورارو
په غلیم مو هم د زړه سخې پخې شوې

که یونیم ملیون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شوبلو په ټانکونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس رواني قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډې ماتې، جنګ بایللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د ګودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړې په غاړه
نه زه لکه باښه شنه مې ښځې
نه دا جګه الوزې لکه خراړه
موږ دواړه په دې ستېج کې نا بلد یو
موږ هیڅ یو چخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پرېدی ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لړو برکېږو
موږ دواړه چخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسوا تڼ دی په میره کې
د مړو هډوکې یو په بل لګېږي
بروې راته خاندې هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همايون" مجاهد ته

سره د ولې دې پرېښوه چې وطن در باندې غېږ کړي
جار دې تر بېړې باړ يرې سل ځله شپونکي شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لا ليه
مور دې بوره مه کړې څو که چې تا غوندې زمري شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تول له جبار خیل دي اوس پګړۍ جګې شملې وړي
د وی کې همایون چې لکه ستوري ځلیدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مړکی شي

تول وجود پرهار دی په کولیو لګېدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې دا څنګه په لار تللی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو کور بته
ستا له سر و منګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سروهي روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دي هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مرینه

جفا

پرېږده چې راوزېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کړي
دا دځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره ګاڼې چې وربندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چا یې د پېکړې زنځیر په غاړه کړه
چا سپي ورشکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په سنګلو مخ ورماتې وې
کلي نه روان وشاته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپینګیرو ورشیرلې وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تږې کړې وې
دی یو لوی پښتون واو سباغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړينې د خبر په اورېدو:

د مور ياد

د ټکلو به محشر و خو که وريځې لړ سخې واى
که ستا د ټيکرۍ پيڅکه واى زما به هم مستي واى
د تا د لاس سا به واى چې بې تبې مې خوړلاى
د تا د مينې اور واى مورې زه ورکې ستې واى
ماښام مې د کټوى نه د شودو سوکې څښلاى
سهار مې د مټې په ترشکن کوچو سبارى واى
دردونه کړاوونه مې کړې ورځې ګاللاى
خوشيه ستا په زنګون مې سر کېښوى دلاسايي واى

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی، ماخپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په منزودې افسانې راته کولای
په ونو په اغزوچې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوټو ټولې رغېدلای
د یوان وای، ښاپېرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تاد ښکلې غږ نه داسرارو زوږ راتللای

یه مورې زړې مورې ! ماخو ونه لیدی مورې
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه مورې دنیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس ګورئم هسکېرلی، ګرېدلی او ترټلی

یه مورې په زړه پورې ، یه درنې پښتنې مورې!
د تا دځنازې کټ نورو پورو هدیرې ته
خبر شوم چې بیونو مو کوډل کړه درې ورېې
او تا پناه ورورې وه د بل کلي دیرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هرچا ته ښودله
زوی ګی مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکلي خلکو ویلي چې بوډۍ لیونۍ شوې
زما ته تورتم وایي، سپین سبا توري تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یـادولو
تا وې چې آخري دیدن د زوی شو را نه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېـواکي وه
دې سره ښامار په ډېرو کړو ښایسته مینې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په توله دنیا وکړم نـنـواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نبـاتې
که زه یې درنه ګوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شې ور نه پاتې
یه خلکه سره ښامارته خره کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې سـاندې
ملیون شپږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې بـاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غاتول که د بکوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکڼ شي زرغونه ړنا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ببرسر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کېن به په تودو اوښکو پرېولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښې وې هغه ځای ښکلومه
خو قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو مېلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وينم عالمه كه يې څوك راكي مانه
پروت يم سرمې ايښى دخپل يار په زنگانه

سر په بالښت ايښى تش كالبوت په واشنگټن كې و
روح مې په مزومزو روان په خپل وطن كې و
واوري دسپين غره وې چې په تنده مې سوېلي
خاوري دوطن وې چې په سرمې بادولې
مړې اوښكې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وينم عالمه كه يې څوك راكي مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نه د شمالي ته شوم انګور میزان وهلي
تاک شینکي زیړ چکی شو تالان پر خوړ پر یوللي
کوز تګاو ته لاړم داغوز و لوی ونی
پاس وختم غره ته د خیړیو پاڼې سپیني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
میږې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سړاو شنه وو
نه دویره وه نښه، نه دغم وه نښانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

بیا مې شو ګذر لکه ګودیت په لوی سالنګ
ویرې مې وزرې وې په څوکه په ګړنګ
واورې سپینې سپینې ځلېدې لکه سپین زر
کوز رښې اوبه وې، پرېوتلی لړ ویر
زرکو او بلبلو یې په ترو کې سسندرې کړې
مستې زړې هوایې اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګي ځلېدلې لکه زلفې په شانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب وینم: باغچه وې توله شنه په ښنا رونو
مینځ کې یې صفه وې، توله پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواکې يې وياله کې د ږنوا وبو ښتوپونه وي
زه يمه ياران وي، چمنونه، مجلسونه وي
بره خوا پښتوکې شولې ځښې بادته اچوي
خېل وي د چنچڼو، ښيښې الوزي اتڼ کوي
ځمکه او اسمان په ګډه وايي تـــــرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مـــانه

خوب مي په وطن کې دی، خوردن مي په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مي په وطن کې دی
قبر په وطن کې، جنازه مي په وطن کـــــې ده
تن مي په وطن کې دی، کپن مي په وطن دی
ما ته تابوت به جوړوي، ما ته ګلان مه راوړي
روح مي په وطن کې دی او تن مي په وطن کې دی
ګوندې يو شپونکی وطن قبول کړي نـــذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مـــانه

١٩٨٥
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده منزلونه ، چېرته ځي کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه ، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سرپه ندوکي مسته مسته مخ چولیږي

الوتو کې راڼکې زانګي څه ګینډې وهي اسمان ته
چې سیلي څومره سختیږي ته په شوق ورته نخیږي

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه یې له زلمیانو نه شرمیږې

تور اوږه د پسرلي کې چې باران نم نم وریږي
ته زموږ د کلاشا ته، توره شپه کې راکوزیږې

زه یې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کیږې

چې ته بیا وزرونه د ډکړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزره درته څوریږي زړانه کې! ته نه پوهیږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوییږې

څه د تالندې متروکې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کړار کړار بهیږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مرې مرې په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورې خواواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان که شي

چې په شنو پاڼو زیړې ولګیږي

چې د مالیار مخ په کردو پټ شي

چې د بورا وزرې وسکنیږي

زه لکه سروه غاړه جګه ساتم

د حوادثو د کوټکو لاندې

مې سر مات شوی خو کوږ شوی نه دی

داوږدو شپو په شومه دم کې وایم:

چې په زما روحه له تا شکریه

چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹۶۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library